

Souhrnná výzkumná zpráva o stavu prostředí bezpečnostního výzkumu v ČR

Zdroj: www.tc.cz

Autor: Technologické centrum Akademie věd České republiky na zadání Ministerstva vnitra

Typ dokumentu: Studie pro potřeby Ministerstva vnitra

Podpora bezpečnostního výzkumu v ČR

Studie analyzovala oblast bezpečnostního výzkumu v letech 2010 až 2015. Základním strategickým dokumentem pro rozvoj bezpečnostního výzkumu (BV) v ČR ve sledovaném období je Meziresortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoj ČR do roku 2015. Nejvýznamnějším podporovatelem pro BV je Ministerstvo vnitra (MV). V letech 2010 až 2015 poskytovala podporu osmi institucím, pomocí následujících programů:

- Program bezpečnostního výzkumu 2006 - 2010;
- Resortní výzkum a vývoj 2007 - 2011;
- Bezpečnostní výzkum pro potřeby státu v letech 2010 - 2015;
- Programu bezpečnostního výzkumu České republiky 2010 – 2015;
- Bezpečnostní výzkum České republiky 2015-2020.

Celkový rozpočet řešených projektů přesáhl **2,7 mld. Kč** a MV poskytlo téměř **2,5 mld. Kč**. Do roku 2014 podpora výrazně stoupala až na 567 mil. Kč ročně, ale v roce 2015 klesla na úroveň roku 2011. Nejvíce byly podporovány projekty v oblasti Průmysl a Společenské obory jehož významnou součástí je Bezpečnost a ochrana zdraví, člověk – stroj. Většina projektů v tomto období byla podpořena **10 až 20 mil. Kč**, což studie považuje za přijatelné.

Největším příjemcem byly organizační jednotky MV (260 mil. Kč). Významnou část získaly také Vysoké školy a veřejné výzkumné instituce. Podporu získalo i přibližně 100 právnických a fyzických osob, přibližně polovina neobdržela jinou podporu z dalších veřejných zdrojů a byla plně závislá na MV.

Projekty zaměřené na bezpečnost byly podpořeny i v jiných programech, například ALFA a Centra kompetence Technologické agentury ČR nebo programy Ministerstva obrany, průmyslu a obchodu a školství.

Výsledky bezpečnostního výzkumu

Ve sledovaném období vzniklo více než 2500 výsledků, které byly registrovány v Informačním systému výzkumu a vývoje. Největší počet výsledků byl v oblasti průmyslu. Druhou nejvýraznější oblastí byly Bezpečnost a ochrana zdraví, člověk - stroj, do kterého spadá tematika jako ochrana před zbraněmi hromadného ničení, průmyslová rizika, analýza rizik ve vztahu k terorismu a podobně. Tyto dvě oblasti také přinesly největší počet aplikovatelných

výsledků. Podle dotazníkového šetření se uplatní přibližně polovina vytvořených výsledků v BV.

Lidské zdroje pro bezpečnostní výzkum

V BV se ročně zapojuje do řešení projektů přibližně 300 individuálních výzkumných pracovníků. V období mezi 2010 a 2015 vzrostl počet výzkumných pracovníků přibližně o dvojnásobek. Dvě třetiny osob pochází z podnikatelského nebo vysokoškolského sektoru. Dominantní výzkumnou institucí je Kriminalistický ústav.

Využívání systému podpory bezpečnostního výzkumu a kompetence výzkumných organizací pro transfer znalostí

Studie provedla šetření, ve kterém hodnotila jak efektivní je podle expertů ve výzkumu podpora BV v ČR. Respondenti byli spokojeni zejména s dostupností informací a výší podpory výzkumu. Největší překážkou pro zapojení do BV je podle respondentů administrativní zátěž.

Méně uspokojivá byla podpora v oblasti evaluace, testování a pilotního ověření. Většina respondentů uvedla, že příliš úzké vymezení BV je překážkou organizací v zapojení se do výzkumu. Experti zdůraznili potřebu jednotného informačního zdroje BV a podporu pilotního nasazení, testování a evaluace výsledků a potřebu komunikace mezi výzkumem a uživatelem.

Mezinárodní spolupráce v bezpečnostně zaměřeném výzkumu

Klíčovou roli v BV v ČR hraje EU a její program Horizont 2020 ve svém podprogramu Bezpečné společnosti – ochrana svobody a bezpečnosti Evropy a jejích obyvatel. ČR se aktivně zapojuje do projektů v rámcových programech EU. V 7. rámcovém programu pro výzkum a technologický rozvoj EU (2007 - 2013) byla ČR zapojena do 58 projektů (7 % celkových projektů BV). V době tvorby studie byla ČR zapojena do 15 projektů pod programem Horizont 2020 (4,5 % celkových projektů BV)

Přibližně polovinu účastníků v těchto programech tvoří podniky. Nejvyšší míra zahraniční spolupráce je v oblastech krizového řízení, ochrana kyberprostoru a detekce a ochrana proti CBRN prostředkům.

Potenciál specializovaných kapacit výzkumu a zkušebních kapacit v ČR pro zapojení do bezpečnostního výzkumu

Potenciál subjektů, které se mohou do BV zapojit, není doposud plně využit. Ze studie vyplývá, že v ČR existuje značný počet organizací, které nejsou do BV zapojeny, ale jejich výsledky jsou pro oblast bezpečnosti využitelné. Patří mezi ně:

- **Vysoké školy**, které často disponují nezbytným vybavením a řadou výzkumných pracovníků s velkou škálou odborností. Vysoké školy jsou vhodné pro počáteční fázi k základnímu a aplikovanému výzkumu.

- **Veřejné výzkumné instituty** jako Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany a Státní ústav radiační ochrany mají potenciál provádět aplikovaný výzkum a vývoj pro svoje oblasti zájmu a zavádět výsledky do praxe.
- Další důležitou částí BV jsou organizační jednotky MV, které realizují výzkum a vývoj v souladu se svou misí.
- Potenciál pro BV mají také **podniky**, které společně disponují technickým vybavením a výzkumnými pracovníky. Podniky tvoří většinu účastníků programu MV. Individuálně však nedisponují velkými výzkumnými týmy. Podniky také nemají velké ambice zapojit se do mezinárodního výzkumu a vývoje. Potenciál podniků je v projektech konkrétních technologií a jako partneři výzkumných organizací ve složitějších projektech.
- **Výzkumná infrastruktura** v ČR má potenciál pro výzkum a vývoj pro BV. Například superpočítačové centrum T4Innovations, Nové technologie pro informační společnost (NTIS), Centrum pro výzkum toxických látek v prostředí (CETOCOEN) a Centrum bezpečnostních, informačních a pokročilých technologií (CEBIA).
- V ČR jsou také **další subjekty**, které mohou asistovat při BV. Například při ověřování výsledků (certifikace, kalibrace, testování). Do BV můžou být zapojeny například forenzní laboratoře.